

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

ХНПУ імені Г. С. Сковороди

від 06.01.2026 протокол № 1

Володимир БОРИСОВ

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників

закладів загальної середньої освіти на тему

«КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В НУШ»

Розробники: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Боярська-Хоменко А.В. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди; Єсікова І.В. – доктор філософії (PhD) зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди; Пономарьова Н.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету, професор кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди; Собченко Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Напрямок підвищення кваліфікації: кар'єрне консультування здобувачів освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в новій українській школі» (наказ МОН України від 04.11.2025 № 1450).

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року.

Рецензенти:

Огородницька Наталія – директор Комунального закладу «Харківський ліцей №142 Харківської міської ради»;

Нестеренко Наталя – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики імені професора О.Г. Муромцевої, відповідальний секретар приймальної комісії ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена сукупністю нормативно-правових актів у сфері освіти, що визначають сучасні вимоги створення дієвої системи професійної орієнтації та підтримки учнів у виборі індивідуальної освітньої і професійної траєкторії.

Реформування системи середньої освіти в Україні, започатковане Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» до 2029 року та продовжене Концептуальними засадами реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї), визначає старшу профільну школу як середовище особистісного розвитку й професійного самовизначення учнів. Запровадження 12-річного навчання та оновлення змісту профільної освіти супроводжується низкою викликів, зокрема недостатньою системністю впровадження змін, ресурсними обмеженнями, нерівним доступом до сучасних освітніх інструментів, а також впливом соціально-економічних чинників і стереотипів. Особливо гостро ці проблеми проявляються серед учнів із сільської місцевості, дітей з особливими освітніми потребами та внутрішньо переміщених осіб.

У контексті сучасних суспільних викликів - війни, міграційних процесів, економічної нестабільності - питання професійного самовизначення молоді набуває особливої значущості. Старшокласники потребують системної психологічної та профорієнтаційної підтримки, що враховує їхні індивідуальні особливості, мотиваційні установки, здібності, цінності, життєві плани та актуальні потреби ринку праці. Відтак підготовка педагогічних працівників до здійснення якісного кар'єрного консультування постає як стратегічний пріоритет розвитку освіти. Створення ефективної системи підтримки вибору індивідуальної освітньої траєкторії та професійного визначення здобувачів освіти сприятиме реалізації положень Державного стандарту профільної середньої освіти та стратегічних цілей діяльності МОН.

Запровадження інституту кар'єрного радництва в академічних ліцеях узгоджується з положеннями Європейської рамки компетентностей у сфері кар'єрного консультування, що передбачає поєднання діагностичної, інформаційної, консультаційної та розвивально-корекційної діяльності. Формування відповідних професійних компетентностей у педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти сприятиме підвищенню якості профільної освіти та утвердженню принципів педагогіки партнерства.

Запропонована Програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Кар'єрне консультування в новій українській школі» (наказ МОН України від 04.11.2025 № 1450).

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Програма реалізується впродовж одного тижня у синхронному режимі й передбачає гнучкі форми навчання, що забезпечує безпеку, доступність та ефективність навчання для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти в різних регіонах, включно з прифронтовими. Заняття поєднують інтерактивні лекції, практичні кейси й обговорення, що сприяє

засвоєнню знань і їх практичному застосуванню. Програма відповідає чинному законодавству України й гарантує офіційне підтвердження результатів підвищення кваліфікації.

Форма (форми) навчання: дистанційна (онлайн) із використанням технологій відеоконференцій та інтерактивних платформ; за можливості й безпечних умов – очна або змішана форма.

Мета підвищення кваліфікації: Удосконалення та формування професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, необхідних для ефективного здійснення кар'єрного консультування й професійної орієнтації здобувачів базової та профільної середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- сформуванню системне розуміння сучасної моделі кар'єрного консультування та професійної орієнтації в умовах профільної середньої освіти з урахуванням нормативно-правового забезпечення та державної освітньої політики;
- ознайомити з актуальними моделями, підходами, технологіями й інструментарієм кар'єрного консультування;
- розвинути практичні вміння здійснювати кар'єрне консультування, зокрема застосовувати інструментальну діагностику, проводити індивідуальні та групові консультації, використовувати методи інтерв'ювання й фасилітації, забезпечувати супровід індивідуальної освітньої траєкторії та професійного самовизначення учнів;
- сформуванню здатність визначати кар'єрні потреби здобувачів освіти з урахуванням їхніх вікових, гендерних, соціальних, культурних та індивідуально-психологічних особливостей на засадах інклюзивності й недискримінаційного підходу;
- удосконалити вміння сприяти розвитку в учнів і учениць навичок самопізнання, цілепокладання, прийняття рішень, планування індивідуальної освітньої траєкторії та професійного вибору в межах освітнього процесу;
- посилити спроможність інтегрувати профорієнтаційні компоненти в освітній процес відповідно до принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметні зв'язки та реалізацію компетентнісного підходу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29 серпня 2024 року № 1225): інформаційно-цифрова компетентність (А3), психологічна компетентність (В1), емоційно-етична компетентність (В2), компетентність педагогічного партнерства (В3), здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Після завершення Програми слухачі здобудуть знання та вдосконалиють уміння, навички й практичні способи діяльності щодо:

- створення й розвитку в закладі загальної середньої освіти цілісної системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування з урахуванням завдань

профільної середньої освіти, чинного нормативно-правового забезпечення та державної освітньої політики;

- упровадження у практику кар'єрного консультування сучасних концептуальних моделей, методів, технологій та інструментів роботи;

- організації та здійснення кар'єрного консультування здобувачів базової й профільної середньої освіти, забезпечення супроводу їхньої індивідуальної освітньої траєкторії та професійного самовизначення;

- діагностування освітніх, мотиваційних і кар'єрних потреб учнів з урахуванням вікових, гендерних, соціокультурних та індивідуально-психологічних особливостей на засадах інклюзивності та недискримінаційного підходу;

- сприяння формуванню й розвитку в учнів і учениць умінь самопізнання, визначення цілей, ухвалення рішень і планування власної освітньої та професійної траєкторії в межах освітнього процесу;

- інтеграції профорієнтаційних компонентів у навчальні програми, виховну та проектну діяльність відповідно до принципів Нової української школи, забезпечуючи міжпредметні зв'язки та реалізацію компетентнісного підходу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюють із метою визначення рівня сформованості компетентностей і досягнення слухачами очікуваних результатів навчання за програмою. Оцінювання передбачає поєднання формувального та підсумкового контролю, базується на принципах прозорості, об'єктивності, доброчесності.

Форми оцінювання: поточне оцінювання (виконання практичних завдань під час занять; участь у дискусіях, тренінгах, аналізі кейсів; модульне оцінювання (тест за кожним модулем); підсумкове оцінювання (тести за змістом Програми).

Розподіл балів за видами діяльності

Компонент оцінювання	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Поточне оцінювання	Участь у дискусіях, аналізу ситуацій, обговорення практичних кейсів, виконання практичних завдань.	(10 тем по 3 бали)	Активність, ініціативність, аргументованість відповідей, здатність формулювати власну позицію, толерантність, уміння вести діалог, уміння узагальнювати, самостійність, креативність
Модульне оцінювання	Тести за змістом кожного модуля	3 тести по 10 питань	1 правильна відповідь – 1 бал; 10 питань з кожного модуля
Підсумкове оцінювання	Тести за змістом Програми	Кількість балів (20 питань по 2 бали)	1 правильна відповідь – 2 бали; 20 питань за всіма темами Програми
Разом		100	

Для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації слухач/слухачка має накопичити не менше 60 балів.

Рівні досягнення:

– зараховано – слухач продемонстрував досягнення основних результатів навчання, підтвердив сформованість компетентностей, передбачених програмою (60 і більше балів);

– не зараховано – результати навчання не підтверджено (59 і менше балів).

Шкала оцінювання результатів

Сума балів	Рівні досягнення	Результат у свідоцтві
60 – 100	слухач/слухачка продемонстрував (ла) досягнення основних результатів навчання, підтвердив (ла) сформованість компетентностей, передбачених Програмою	Зараховано
1 – 59	результати навчання не підтверджено	Не зараховано

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації обсягом 30 годин (1 кредитиЄКТС).

Вартість: група 10 осіб – 832 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Сам. робота	Контр. заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації	2	2	2	-	4
<i>Разом за модулем</i>	2	2	2	-	6
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					
Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників	-	2	-	-	2
Тема 2.3. Особливості професійного самовизначення та кар'єрного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами					

<i>Разом за модулем</i>	2	2	2	-	6
МОДУЛЬ 3.					
ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ					
Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування	2	2	-	-	4
Тема 3.3. Технології інклюзивного кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти	2	-	2	-	4
Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти	-	2	-	-	2
Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів	-	2	-	-	2
<i>Разом за модулем</i>	6	6	4	-	16
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
Усього:	10	10	8	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1.

КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової та профільної середньої освіти

Поняття і роль кар'єрного консультування, його мета й місце в системі професійної орієнтації здобувачів базової та профільної середньої освіти. Нормативно-правове забезпечення, державна підтримка кар'єрного консультування та профорієнтаційної діяльності в ЗЗСО України. Нові сенси професійної орієнтації в контексті НУШ. Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти та роль академічних ліцеїв у забезпеченні професійного вибору учнів. Використання Європейських рамок компетентностей, зокрема Life Comp (Європейська рамка особистісної, соціальної та навчальної ключової компетентності), Entre Comp (Європейська рамка підприємницьких компетенцій) для формування особистісної і соціальної готовності учнів до вибору сфери професійної діяльності та кар'єри.

Спільне й відмінне в професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні здобувачів освіти. Зв'язок кар'єрного консультування з розробкою індивідуальної стратегії навчання та освітньої траєкторії.

Зміст (діагностика інтересів та здібностей учнів, інформування про професії та ринок праці, формування кар'єрних планів, розвиток навичок самопрезентації); основні завдання (усвідомлений вибір, розвиток самопізнання, профілактика

помилкових рішень, формування soft skills), принципи (добровільність, конфіденційність, урахування вікових та індивідуальних особливостей, «не нашкодь», автономія, неупереджене ставлення, антидискримінація) та етичні стандарти (повага до особистого вибору, компетентність консультанта) кар'єрного консультування в ЗЗСО. Сучасні виклики: цифровізація, зміни ринку праці, інклюзивність і персоналізація кар'єрних маршрутів.

Партнерська взаємодія педагогічних працівників ЗЗСО в системі кар'єрного консультування.

Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації

Основні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації, їх еволюція та практичне значення. Теорія рис і факторів (Парсонс В., Голланд Д.); розвиткові теорії (Супер К., Гінзберг Д.); соціально-когнітивна теорія кар'єрного вибору (Лент Р., Браун С.); конструктивістські моделі (Савікас М.) та концепція кар'єрної адаптивності. Елементи моделей кар'єрного консультування в поєднанні з розвитком ключових компетентностей LifeComp та підприємницьких компетентностей EntreComp. Концепція автономної кар'єрної мотивації, сфокусована на внутрішніх джерелах професійного вибору й здатності учня самостійно будувати та коригувати власний кар'єрний маршрут.

МОДУЛЬ 2.

ОСОБЛИВОСТІ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ТА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової та профільної середньої освіти

Соціальна ситуація розвитку в ранньому юнацькому віці (від 14,5 до 17 років) (провідний вид діяльності; зміна потреб і складання життєвих планів; самопроєкція на майбутнє; оцінка навчання для вибору професій тощо). Розвиток самосвідомості та ідентичності. Кар'єрний та професійний вибір як провідний напрям самовизначення в ранньому юнацькому віці. Базові фактори професійного вибору юнацтва: зовнішні (престижність професії, її змістовні та матеріальні характеристики; соціальний попит та підтримка, можливості працевлаштування, стереотипи (сімейні, членство в неформальних групах та ін.); інформованість про різні види професійних сфер діяльності; тиск (рекомендація, поради, вказівки з боку інших людей, приклади героїв кіно, літературних персонажів та ін.), індивідуальні об'єктивні обставини (стан здоров'я); внутрішні (психофізіологічні якості, здібності, інтереси, покликання, рівень домагань, самооцінка, цінності). Мрії та ідеалізовані уявлення про професії старшокласників. Вікові кризи, юнацький максималізм як бар'єри та рушійні сили професійного самовизначення і кар'єрного вибору. Гендерний аспект професійного самовизначення та формування кар'єрної мотивації. Роль батьків і соціального оточення у виборі професії. Готовність до самостійного прийняття рішень.

Тема 2.2. Особливості мотивації професійного вибору старшокласників
Групи мотивів вибору професії: соціальні; моральні; матеріальні; пізнавальні; естетичні; творчі, змістовні; престижні та утилітарні. Провідні мотиви професійного вибору в ранньому юнацькому віці: пізнавальні інтереси; прагнення до соціального визнання; наслідування авторитетів; вплив сім'ї та однолітків, зростання значення внутрішньої (автономної) мотивації. Роль ціннісних орієнтацій, уявлень про майбутнє, самооцінки та впевненості у власних

здібностях. Вплив зовнішніх чинників (медіа, трендів ринку праці, освітнього середовища) на мотиваційний вибір підлітків.

Індивідуальний мотиваційний профіль та інструменти підсилення внутрішньої зацікавленості учня у свідомому професійному самовизначенні.

Тема 2.3. Особливості професійного самовизначення та кар'єрного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

Професійне самовизначення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами: урахування індивідуальних психофізичних особливостей, освітніх потреб, інтересів, здібностей та можливостей. Формування адекватної самооцінки, розвиток мотивації до праці, усвідомлення власних ресурсів і обмежень, подолання стереотипів щодо професійної реалізації. Сприяння розвитку життєвих і соціальних компетентностей як основи майбутньої професійної діяльності.

Кар'єрний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами: індивідуалізація підходів до консультування, адаптація профорієнтаційних методик і матеріалів, використання міждисциплінарної взаємодії (педагог, психолог, соціальний педагог, фахівці інклюзивно-ресурсних центрів). Надання підтримки у виборі освітньої траєкторії та професійного напрямку з урахуванням потреб ринку праці та можливостей особистості.

Технології та інструменти кар'єрного супроводу: індивідуальні консультації, кар'єрний коучинг, наставництво (менторство), робота з портфоліо досягнень, професійні проби, тренінги з розвитку soft skills, моделювання професійних ситуацій, екскурсії на підприємства, участь у проектах і практиках. Використання адаптованих цифрових ресурсів і профорієнтаційних платформ, що забезпечують доступність і зручність для різних категорій здобувачів освіти.

Партнерська взаємодія у процесі кар'єрного супроводу: залучення батьків, педагогів, роботодавців, громадських організацій, служб зайнятості. Формування підтримувального середовища для професійного розвитку та соціальної інтеграції здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

МОДУЛЬ 3. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти

Характеристика форм кар'єрного консультування: за кількістю учасників індивідуальна, групова (2-5 учнів, об'єднанні спільним інтересом, здібностями, нахилами тощо), колективна (учні одного класу, учні однієї паралелі, учні, що обрали один профіль тощо); за тривалістю - разові, короткотривалі (2-3 консультації), довготривалі (понад 3 консультації), систематичні (проводяться за встановленим графіком постійно), оперативні (швидко скоординовані у зв'язку з несподіваними проблемами та труднощами); за змістом - довідково-інформаційна (надання систематизованої інформація про професії, ознайомлення зі змістом, вимогами, шляхами отримання обраної професії, можливостями працевлаштування та кар'єрного зростання), діагностична (виявлення інтересів, нахилів, здібностей, рис характеру та знань про вимоги професії, вибір профілю), формувальна (формування, корегування плану вибору професії та кар'єри, узгодження вибору професії з інтересами, нахилами, здібностями, рисами характеру та кар'єрними намірами); за профілем консультанта - медична (проводить лікар-профконсультант з метою виявлення відповідності стану

здоров'я вимогам професії), педагогічна (проводить педагог для створення єдиного сценарію подальшого навчання для досягнення кар'єрного ідеалу), економіко-професіологічна (може проводити спеціаліст центру зайнятості або педагог для ознайомлення учнів з потребою регіону у фахівцях, вимогами вступу в заклади освіти для отримання професії), психологічна (проводить психолог або педагог для визначення психічних якостей, придатності або непридатності до обраної професії, знайомства із психограмами професій, здатності до виконання тощо); за способом організації - очна, дистанційна, змішана.

Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування

Характеристика основних методів та прийомів кар'єрного консультування: інформаційно-довідкові (знайомство з професіограмами, довідковою літературою, професійна реклама та агітація тощо), освітні (екскурсії на виробництва або установи, зустрічі з фахівцями різноманітних професій, пізнавальні та освітні лекції, профорієнтаційні уроки, навчальні фільми, масмедіа, ярмарки професій та їх модифікації, воркшопи, проектна діяльність, елементи STEAM-освіти); психодіагностичні (аналіз портфоліо, бесіди-інтерв'ю закритого та відкритого типів, опитувальники професійної мотивації та здібностей, тести, спостереження, збирання опосередкованої інформації тощо); мотиваційно-підтримувальні (групи спілкування (спільноти) за обраним профілем, активне слухання, позитивні (успішні) приклади самовизначення, коучингові та наставницькі підходи тощо); практично-дійові («професійні проби» в спеціально організованому освітньому просторі; тренінги та моделювання ситуацій, ділові ігри, розвиток soft skills, таймменеджмент, завдання для розвитку фінансової грамотності та підприємництва, мозкові штурми, побудова плану дій, складання індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку та життєвої перспективи, розробка схем альтернативного вибору з наявних варіантів вибору професії, закладу освіти або спеціальності в конкретному закладі тощо).

Вибір методів залежно від форми проведення кар'єрного консультування. Значення поєднання методів для комплексної оцінки інтересів, компетентностей і готовності до вибору професії.

Тема 3.3. Технології інклюзивного кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової та профільної середньої освіти

Інклюзивне кар'єрне консультування на рівні базової середньої освіти (5-9 класи), що враховує потреби здобувачів освіти з особливими освітніми потребами: орієнтація на розвиток пізнавального інтересу до світу професій, формування навичок самопізнання (інтереси, здібності, цінності), ознайомлення із широким спектром професійних сфер, початкове розуміння ринку праці та ролі освіти кар'єрному зростанні. Підготовка до свідомого вибору фахового профіля. На рівні профільної середньої освіти (10-12 класи) з урахуванням принципів інклюзивності та індивідуалізації: акцент на поглиблене дослідження обраного профіля; формування індивідуального кар'єрного плану, опанування навичок пошуку роботи, самопрезентації та прийняття відповідальних рішень. Технології кар'єрного коучингу, менторства, індивідуальних консультацій аналізом портфоліо досягнень, симуляції співбесід, стажування, участь профільних конкурсах та проектах.

Технологія застосування цифрових інструментів і ресурсів для кар'єрного консультування та професійної орієнтації (забезпечення доступності та адаптації для різних категорій здобувачів освіти): платформа профорієнтації та розвитку кар'єри Державної служби зайнятості (тести, описи професій, відеоекскурсії, база

закладів освіти); портал «Моя професія»; державний ресурс «Дія. Освіта» (курси та освітні сертифікати), Національна онлайн-платформа Career Hub (проекти для молоді, менторські програми, конкурси). Інтерактивні інструменти Prometheus та Edera з курсами навичок XXI століття.

Тема 3.4. Технологія побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів базової та профільної середньої освіти

Принципи, етапи та інструменти побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку учнів з урахуванням їхніх інтересів, здібностей, цінностей та актуальних потреб ринку праці. Роль та можливості кар'єрного консультування у визначенні освітніх і професійних цілей, виборі профільних напрямів навчання, розвитку ключових компетентностей і формуванні навичок автономного управління кар'єрою. Міждисциплінарна співпраця вчителів-предметників, класних керівників і психологів для комплексної підтримки учня на різних етапах формування індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку. Особливості збору та аналізу індивідуальної інформації учнів. Персоналізовані кар'єрні плани та алгоритм їх розроблення.

Тема 3.5. Співпраця ЗЗСО з батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення учнів

Значення та форми співпраці кар'єрних консультантів із батьками щодо підтримки професійного самовизначення їхніх дітей. Методи залучення батьків до профорієнтаційного процесу в ЗЗСО. Роль психологів у діагностиці та розвитку мотивації, можливості партнерства з місцевими громадами для організації практик і заходів. Форми взаємодії ЗЗСО з роботодавцями для ознайомлення учнів із реальними умовами праці та ринком праці: проведення інформаційних зустрічей, організації спільних проєктів, створення мережі партнерств тощо.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові документи

1. Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї): наказ МОН України від 10.10.2024 № 1451. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1451729-24#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.02.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

Основна література

1. Заєць І. В., Шевенко А. М. Науково-практичне забезпечення профдіагностичної і профконсультативної діяльності: методичні рекомендації. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. URL: <https://surl.li/qkedef> (дата звернення: 25.08.2025).

2. Професійна орієнтація у Новій українській школі. URL: <https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2020/12/konczepczyaprofori%D1%94ntaczii%C%88-dlya-gromadskogo-obgovorennya> (дата звернення: 25.08.2025).

Додаткова література

1. Глубоченко К. Впровадження інституту кар'єрних радників у школах: підходи до оцінювання ефективності. Академічні візії. 2024. Випуск 36. С. 1-10. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1428/1306> (дата звернення: 25.08.2025).

2. Психологія професійної діагностики та професійного консультування практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М.; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 225 с. URL: <https://surl.li/hrueod> (дата звернення: 25.08.2025).

3. Толочко С. В. Вимоги до професійно-педагогічної компетентності кар'єрних радників та едвайзерів в українських закладах освіти. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 1 (34). С. 213-220. URL: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-1-34> (дата звернення: 25.08.2025).

4. Хоружа Л., Братко М., Гриневич Л. Інноваційні тренди у професійнопедагогічній освіті: кар'єрний радник для Нової української школи. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2024. № 80(3). С. 31-44. URL: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2024.3.3> (дата звернення: 25.08.2025).

6. Шевенко А. Проблеми підготовки радника з професійної орієнтації для закладів загальної середньої освіти. UNESCO Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century, v. 1, n. 7, P. 86-97, 1 Aug. 2023. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023,86-97](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023,86-97) (дата звернення: 25.08.2025).

7. Lytvynenko O., Korkos Y. Adaptation of the Ukrainian version of Autonomous Career Motivation Scale (in Ukrainian). URL: <https://www.researchgate.net/publication/390224057> Adaptation of the Ukrainian version of Autonomous Career Motivation Scale in Ukrainian. (дата звернення: 25.08.2025).

Інтернет-ресурси

1. Міністерство цифрової трансформації України. Тести. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/tests> (дата звернення: 25.08.2025).

2. Міністерство цифрової трансформації України. Дерево професій. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/profession-tree> (дата звернення: 25.08.2025).

3. Платформа з профорієнтації та розвитку кар'єри. Офіційний інтернетпортал Державної служби зайнятості України. URL: <http://profi.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2025).

4. Всеукраїнський проект з профорієнтації та побудови кар'єри «Обери професію своєї мрії». URL: <https://hryoutest.in.ua/> (дата звернення: 25.08.2025).